

SZEKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGTELENSÉGI POLITIKAI SZEKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — Helyközi telefon 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendőek.

FELELOS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendőek. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyil-tér sora 1 korona

Többség.

A nemzeti akaratnak s általában minden szervezet akaratának csak az tekinthető, a mely az illető szervezet akceptábilis tagjainak többségétől ered. Meg vagyok győződve róla, hogy e tekintetben teljesen azonos felfogáson vagyunk a többségi jogokat vindikáló, sőt a bitortolt jogokkal is visszaélő munkapárttal.

Az ő igazságuk kizárólag a többségi jogokra való hivatkozásban merül ki: ezzel indokolják meg összes törvényesítésüket; ezt tekintették jogalapnak az obstrukció erőszakos letöréséhez, tekintvén az obstrukciót a kisebbség jogosulatlan állásfoglalásának a többségi — s így egyedül irányadó — akarat érvényesülésével szemben.

Mi, a kik bátrak vagyunk az ugynevezett „kisebbség-“hez tartozni, magunk is elismerjük a többség jogait s mi is a többség akaratát kívánjuk irányadónak tekinteni.

Hanem azt bizonyára nem veszik rossz néven tőlünk azok, a kik az obstrukció letörésében s a törvénytiprásban mély politikai bölcsességet látnak s a messzi jövőre jótékonyan kiható jelentőséggel igyekeznek felruházni minden jogot negligáló tetteiket, ha mi tanácsért nem fordulunk hozzájuk annak a bírálatajánál, hogy kik képezik a többséget s mi a nemzet igaz többségének a hatalom vagy más terror által nem befolyásolt akarat.

A nemzeti akaratnak alkotmányunk szerint legfelső fokozat a parlamentben kell megnyilvánulnia. No és a munkapárt büszkén hivatkozhatik és hivatkozik a parlamenti többségére.

De talán általánosan ismert és elismert dolgokat tárgyalnánk, ha annak bizonyításába fognánk, hogy a parlamenti többség születésénél fogva nem a nemzet többségének akaratát képviseli, a minthogy képviselnie kellene. Minden józanul gondolkozó ember tisztában van azzal, hogy ez a formális többség egy, már a viszonyoknak külsőben sem megfelelő választási törvénnyel való visszaélés, a vesztegetés, más célra rendelt karhatalom felhasználásával, a terrorizmusnak évtizedeken át kifejtett hatalmas praxisával s egyéb e szűk helyen elő nem sorolható, meg nem engedett hatalmi visszaéléssel, a nemzet valódi akaratá ellenére összehozott parlamenti többség, a mely ennélfogva mindazon jogokban nem részesülhet, azt a tekintélyt nem követelheti magának, a melyt a parlamenti többséget illetné, amelyet a törvény szelleme szerint az önzellenül és külső befolyás nélkül megnyilatkozó nemzeti akarat volna köteles elhívni a parlamenti működésre, a nemzeti akaratnak állami akaratként való kifejezésére. Addig, amíg nálunk a parlamenti többség a kormány akaratát képviseli,

nem pedig a nemzetét, a többségi jogok őt meg nem illetik.

Hogy mi a nemzet akarat, azt mutatja az a számtalan és egyenként ezrekből álló tiltakozó népgyűlés. Ennek a kezében hatalom nincsen s éppen ezért a hatalmon ülő, el nem ismerhető többség lekicsinyli. Pedig nagy jelentőségű dolog. A ki pártatlan bír akar lenni és úgy kutatja az igazi nemzeti akaratot, annak szeme nem fog átsiklani ez elkeseredett tömegeken.

És bizonyára azt is látni fogja, hogy a parlamentben többségben lévő munkapárt népgyűlést rendezni sem mer, mert a népgyűlésen mindenkinek lévén megjelenési joga: a t. munkapártot minden indítványában leszavazná az az óriási többség, a mely nem az ő törvénytelen álláspontjukon van. Látná bizonyára azt is, hogy a munkapárt kizárólag olyan értekezleteket tart, a melyre csupán a velük együtt gondolkozókat hívja meg és nem kerülne ki figyelmét ennek a bírónak az sem, hogy ezek a zártkörű értekezletek teljes néptelenségben szenvednek, míg az a népgyűlés, a hová bárki elmehet, ezrekből és tízezrekből áll országsszerte s kivétel nélkül mindenik elítéli a „többség“ tettét s a törvénytelenség bélyegét sűti rá.

Hol van hát a többség?

Az a többség-e a többség, a melynek csak tisztjei vannak (Tisza-huszárok), de nincsen katonája?

Vagy az-e a kisebbség, a mely magában foglalja az ország millióit?

Az-e a kisebbségi akarat, a melyet az egész nemzet akar?

Vagy az-e a többségi akarat, a melyet Tiszán, Lukácson, a kormányon, a főispánokon s a kormány szervein kívül senki, de senki nem akar és mindenki más elítél?

Ha szabály az, hogy a többség akaratának kell érvényesülnie: akkor ezt a szabályt nem tartja tiszteletben a „többség“, mert az valójában eltörpülő kisebbség.

Ha pedig ezt nem tekintik szabálynak, ne hivatkozzanak rá, hanem mondják ki nyíltan, hogy a hatalom a kezükben van s ezen hatalom erejével ültetik az önkényt a nemzet nyakára.

BONTA.

Nincs veszve még Magyarország!

A munkapárti ebéd csak látszólag — győzött...

Sulyos, Kossuth Lajos rettenetes átka hangzott el a „Szekely-Udvarhely“ mult számában. És az igazságos Isten, a magyarok nagy Istene, tényleg ismét rettenetes csapást mért a gonosz utakon járó emberiségre. Sajnos az ítéletidő nyomán, ártatlanok is szenvednek... Azonban a munkapárt sze-

mérmetlen felvonulásának napját, július 4-ikét örökre szomorú emléküvé tette Székelyudvarhelyt és vidékén...

Alig szavazták meg a beparancsolt, hivatalos apparátussal beteretelt munkapárti (nem jól mondjuk, de hogy is munka-párti, egyszerűen hatalom-, érdek-, husosfazék-párti) bizottsági tagok Lukácséknak és Tisza cárevicseknek a fene nagy bizalmat; alig vauultak el Barkóczyhoz, a Koronkai-kertbe, hogy meg egyék az elátkozott ebédet; alig tudták a hagyományos „tokány“ helyett a zöldpaszulyt elfogyasztani, iszonyu zápor ömlött rájuk figyelmeztetésül, hogy a hazának legkevésbé sem kedves munkára gyűltek össze...

A munkapárti ebédet tehát a zápor alaposan elmosta és összezsufolódva, hátterbe szorulva, az ott levő ebédelők legnagyobb része azt sem tudta, miről esik szó a fedél alá huzódott korifeusok asztalánál.

Igy tehát egészen Tisza-féle recept szerint történt a „megalakulás“. Mert hát az udvarhelyvármegyei „Munkapárt“ formálisan is megalakult, még pedig Ugron János ur, a volt *darabont meggyefőnök* elnöklésével. Ezt a hirhadt multu politikust, a munkapárttól igazán senki sem irigyelheti. Nem is irigyeli. Hiszen erre is reá illik Ugron Ákos — Zoltánhoz címezett igen frappáns mondása: „*Azt hittem, hogy már régen a másvilágon van*“...

Szóval „megalakultak“, pedig semmi szükség nem volt *erre az alakulásra*. Hiszen míg a hatalmon vannak, addig alakulás nélkül is ők a szomorú és eléggé szegényletes helyzet urai. Azután pedig, ha jön (és pedig rövid időn belül jönnie kell) egy új kormány, ismét csak „alakulni“ fognak, mert akkor az *lesz a hatalmon*.

Már pedig nekik kizárólag csak ez kell, mivel ők, a mai ugynevezett munkapártiak: „*szeretnék látni azt a kormányt*, melyet agyon *nem támogatnának*... A nem szó előttük ismeretlen valami. Ilyesmi az ő szótárukban nincs, nem lesz és soha nem is volt...

Hanem az „alakulás“ után nyomban volt valami rettenetes, olyan természeti tü-nemény, mely sokáig, nagyon hosszú időre, talán örökre szomorú emléket hagy maga után Székelyudvarhely város és vidékének közönsége körében.

Ezt a rettenetes pillanatot feljegyezhetik maguknak a *látszólagos potya*-ebédet falt műhazafiak...

Ugy felőt óra felé délután, egyszerre pokoli sötétség támadt és nyomában oly iszonyu jégzápor ömlött, hogy a város és vidékének minden terményét megsemmisítette. A nép Isten újmutatását látta ebben a borzalmas jelenségben és futva menekült az elátkozott, rossz lelkiismeretű munkapárti „alakulás“ helyéről. Félelem és irtózat fogta el, hogy ily rögtönösen beteljesedett a magyar szabadság, egyenlőség, testvériség megváltójának: Kossuth apánknak szörnyűséges átka... De vigyázzatok szekelyek! Ez még csak a kezdet. Ha Istenhez nem tértek; ha a megkezdett gyalázatos munkát folytatjátok: a többi is mind beteljesedik... Tehát vigyázzatok és őrizkedjétek a cinikus lucife-

ferektől, ha végső pusztulásba vinni nem akarjátok e szegény, szerencsétlen országot.

A jókora diónagyságu sűrű jégdarabok csak úgy ömlöttek. Nyomukban az ablakok recsegve, esőrömpölve behullottak, a fák levelei, ágai és gyümölcsei, a növényzet s minden teljesen elpusztult. Ilyen óriási jégvihar e vidéken, emberemlékezet óta nem volt...

A „vicinális” kis királyok pedig, akik már-már azt hitték, hogy övük a világ hatalma; azt hitték, hogy az ő kegyes engedelmük nélkül még a hajszálunknak sem szabad lehullania, mit tehettek az ég hűvös villáma, a pusztító, kenyeret elvevő itéletidő ellen!? Semmit... Összehúzódtak, mint az apró, piciny bogárkák a kert tövében, mert ők, az előbb annyira tobzódó hatalmasok is érezték, érezniök kellett, hogy mennyire *semmik*, mily *kis pontok* az életben, melyet oly sokak részére minél keserűbbé, minél kellemetlenebbé igyekeznek tenni örületes, nemzetpusztító politikájukkal...

Megmutatta a magyarok Istene, hogy mikép pusztították el Tisza cárevis és mungó bandája a nemzet alkotmányát, törvényeit. De egyszeresint szemléltetővé tette azt is, miként teszi majd semmivé őket a jog, törvény és igazság ellen bűnös aknamunkát folytató evő-pártot is a nemzet ébredező felháborodása, mihelyt a választók kezébe visszakerül a hatalom...

Haller ur elnököl.

A vármegyei közgyűlési — mindenkinek meglepődésére — *Haller* Janos gróf főispán nyitotta meg, aki már áprilisben *végleges* búcsút mondott volt a törvényhatósági bizottságnak s azóta még a színét sem láttuk. Ez is igazolja a munkapárti őszinteséget. Április 2-án rettenetes jajveszékeltés, bucsuzkodás, ölelkezés stb. után, szóval nagy görög-tűz és tömjénfüst mellett elvonult, sőt még utóda veszélyességével is fenyegetődzött a szegény öreg ur s most egyszerre ismét előállított — *bizalmat* szállítani. Valóságos operettbe illő figurát játszik az ő kedves mungóival, kik rettenetesen simogatják, nyalják, falják, akár csak a kis gyerekek a mézes-makos kilit. Hát csak tegyék! Gusztus dolga. Teljek kedvük benne. Nem irigyeljük tőlük. Ugy sem tart már soká. Napjai meg vannak számlálva szegénykének... Más jön és akkor azt fogják nyalni-falni... Ez az ő természetük...

A főispán azzal húzta el a mézes madzagot, hogy lemondása felett még nem döntöttek. Ezt úgy adja, mintha mártírja lenne a kormánynak. Pedig hát — őszintén szólva — jó, igen jó az a főispáni fizetés, melyért tulajdonképp oly keveset kíván az a jó kormány. Egyéb nem kell, csak — *bizalom*. Ezt pedig *Haller* ur egy kis pénzmaggal, ebéddel, no meg az ismeretes „szelid nyomás”-sal, mely néha ugyan némelyeket az örültek házába, esetleg a tulvilágba is besegít, igen jól csinálja...

Szóval megnyitotta a közgyűlést, miután négy elhalt bizottsági tagot illőképen elparantált. Különösen *Török* Albert dr nyug. főispánról és *Gyarmathy* Ferenc ügyvédrel szólott meleg hangon.

A főjegyzői széket *Dr Keith* Ferenc, míg a tiszti-főügyészi helyet *Dr Hintler* Fels Ernő foglalták el, mint helyettesek.

Az első és egyetlen fontos politikai tárgy a Lukács-kormány kinevezéséről szóló leirat s az ehhez kapcsolt munkapárti önálló indítvány volt. *Szentkirályi* Ferenc cs. és kir. nyug. ezredes s társai adták be és a szintén munkapárti állandó választmány elfogadásra ajánlotta. A kormány és Tisza üdvözlését, az ugynevezett parlamenti merénylet megbélyegzését és az obstrukció elítélését indítványozták a jó urak. Csak az ellenzéki érzelmi hazafiak „golyó és akasztófája” hiányzott belőle. Pedig hát már ezt már is kimondhatták volna a mungó banda nagyobb dicsekedésére. No, de erről majd másuton gondoskodnak, ha lehet...

Daniel Lajos báró volt az első szónok, aki *Damjanich* al kjával díze pártjának, de már szavai legkevésbé sem voltak méltóak id. *Daniel* Gábor szép multjához. Az öreg ur főispáni képe, mintha pirosabb színt öltött volna és jóságos szemeiből haragos villámok szóródtak a fia alaptalan vádaskodásainak hallatára, a melyekkel pártos elfogultságból kifolyólag, tehát egyoldalú bírálatlalt lecsepülni igyekezett mindent, ami nem munkapárti. Így tett a koalícióval is, amelyet pedig, mint pártelnök szintén támogattott.

Beszéde közben a főispán titkáratól cédulát kapott s ez adta az eszmét — úgy látszik — a gróf urnak, hogy *Betegh* Pál szerkesztő, bizottsági tagot, közbeszólásaiért a szokottnál hosszabbban rendreutasítsa. De ez csak ürügy volt a továbbiakra, miután a főispáni invitációval szemben, lapunk szerkesztője a felszólalástól sem rettent vissza.

Noha ők egyenesen erre utaztak... *Ugron* János, volt a darabont megyefőnök is lélekezethez jutott. Anyai éven át parlagon hevert cinikus modorát, teljes mértékben kezdte fitogtatni. De hiába. Beigazolást nyert, hogy a szarka nem lehet fülemile. *Fregoli*-féle rozsdás fringijája esütörtököt mondott. A sántító viceket még kettős mankóval sem tudta járhatókká tenni.

A munkapárti nyomott hangulatot *Ugron* Ákos nyug. főispán frissítette fel nagy hatású beszédével. Különösen az *Ugron* Zoltán jelenlegi munkapárti képviselőnek adott, élénk tapsal és éljen éssel fogadott riposztja kellett minden oldalon visszhangot; szemébe vágva izgó-mozgó morfondirozására: „Azt hittem, *Ugron* Zoltán már régen a másvilágon van”. Az obstrukciót ő sem helyeselte, — úgy mond — de annak megszüntetése és nem letörése, módjában állott a kormánynak — alkotmányos uton. Kar volt Bécsnek utat mutatni a nemzet letörhetésére. Mindenkép szegyenletes a mai állapot. Majd ezután jön a fekete leves, mikor a népek a sulyos milliókat fizetnie kell. A parlamenti merényletetet szintén nem akarja menteni, de miért nem járnak el *Ertsey* Péterrel szemben is oly szigorral, mint *Kovács* Gyulával? Egyezzer volt Magyarországon tiszta, meggyőződés szerinti való választás: a koalíció idejében. Akkor nem volt erőszak, vesztegetés. Ő, mint koalíciós főispán nem fogott kezébe választási pénzt, de vajjon van e a mostani rendszer főispánjai között csak egy is, aki ezt lelkiismerete szerint elmondhatná? Az állandó választmány javaslatát nem fogadja el.

Gáspár Balázs reá olvasta *Haller* grófra, hogy a rezolúciós állásfoglalásnál maga a főispán hívta fel a bizottság ellenállását a becsi kamarilla tulkapásaival szemben s ahhoz ő is hozzájárult. Hivatkozik *Apponyi* grófnak számtani tételére, melyet a „Budapest”-ben felállított, majd ugyancsak statisztikailag bebizonyította, hogy a munkapárt nem többség és annak jogait csak bitorolja, mert a nemzet többsége a szövetséget ellenzék oldalán van.

Dr Valentsik Ferenc orsz. képviselő mondotta el ezután fényes, formai- és tartalmilag is nagyon szép és hatásos beszédét. Jellemezte, történeti adatokkal igazolta a bizottság tojástancát, mely a politikai fordulatok valóságos bohózata. Elmondotta, hogy annak idején a darabont-kormány üdvözlésére készülődtek a mai munka-pártiek — szokott lelkesedésükkel és hirtelen fordulat állott be s a darabontok helyett a koalíció kormányát siettek üdvözölni. *Tisza* grófról beszél és egy francia, tehát érdektelen író jellemezését akarta felolvasni. Azonban a szabadszólás és sajtószabadság esküdt ellensége: *Haller* gróf főispán ezt nem engedélyezte. De azért elmondotta, hogy *Tisza* Istvánt a nemzet önzetlen védelménél soha nem látta, mert mindig csak a hatalmon vagy annak oldala mellett rántott kardot és

azzal rendesen a haza javait pusztította. Alkotmányunk *Tisza* kezében most rongyfoszlányokká vált és a porban hever. Tiltakozik az állandó választmány javaslata ellen s annak elvetését kérve, határozati javaslatot terjeszt be, amelyben a kormány iránt bizalmatlanságot, *Tisza* alkotmányértései felett megbotránkozást és a törvényes jogrend visszaállítását, valamint a jun. 4-ike óta munkapárti értekezleten tárgyalt javaslatok törvénytelenségének kimondását indítványozta.

Daniel Lajos személyes kérdésben mentette magát, hogy a koalíció idejében pártelnökségek között. *Ugron* Ákos nyug. főispánt általánosan éljeneztek minden oldalon.

Jánosy Péter nyug. főgimn. tanár fejtette ki igen ügyes, formás beszédében függetlenségi álláspontját s hangsúlyozza, hogy a közös hadseregért sok vér- és pénzáldozathoz a nemzet, de magyar jelleg sehol sincs *Dr Valentsik* javaslatához csatlakozik.

Ezután igen érdekes jelenet volt a *Betegh* Pál szerkesztő és *Haller* gróf főispán között lefolyt beszélgetés. Szerkesztőnk egész röviden kijelentette, hogy a Lukács-kormány iránt, mely a sajtószabadságot korlátozza és az ellenzéki lapok terjesztését törvényellenesen megnehezíti, a legteljesebb bizalmatlansággal viseltetik. Az állandó választmány javaslatával szemben, *Dr Valentsik* indítványát pártolja.

Haller János gróf, mint a kormány bizalmasa, mentegetődzik és felmutatta a „Jó étvágyat székelyek!” című, a „Székely-Udvarhely” mult számában egész terjedelmében „Ebédre hívtak” címen közölt külön kiadást. Saját felfogása szerint bírálta és merészen kijelentette, hogy ahol ilyen iratot ki lehet adni, ott a sajtó szabadsága korlátozva nincs. Legfeljebb a „Népszava” és egy-két vicinális lapocskáról lehet szó stb.

Személyes kérdés címén szerkesztőnk tudára adta *Haller* gróf főispán urnak, hogy a „Magyarország” és „Pesti Napló” nem vicinális lapok, hanem az ország legtekintélyesebb ellenzéki sajtó-organumai. Ezekről van szó, mert ezeknek a vasúti árusítását tiltotta meg a kormány. Ez pedig a sajtó törvénytelen üldözése.

Pálffy Jenő főszolgabíró az elismerés lobogóját hajtogatja *Ugron* Ákos nyug. főispán előtt. Polemizál *Dr Valentsik* kellel. *Tisza* Pistát dem itéli el és úgy véli, hogy most kél fel Magyarország dicsősége napja. (Ezt természetesen ő valószínűleg *Tiszára* nem érti.)

Ugron János védelmezte még a munkapártot s azt mondta, hogy ők nemcsak hazafiak, hanem okosak is (Ezt nem vettük észre, volt a közbeszólás.) Jogos önvédelemnek mondja *Tisza* alkotmányellenes tettetét, mert szerinte a támadás jogtalan volt.

Miután *Dr Valentsik* a zárszó jogával élni nem kívánt, a főispán a vitát berekesztette és az állandó választmány javaslatát „tulnyomó nagy többséggel” elfogadottnak nyilvánította.

Történeti tényként azonban meg kell jegyeznünk, hogy a főispán ur által látott „nagy többség” onnan lehetett, mert a faluról ingyen ebédre beinvitált és bizottsági tagsági joggal nem bíró bácsikák is ott állottak a szavazás idejében. Ha az ellenzék a becsület alapján, gondosan szervezve lenne, még a berendelt, valósággal elővezetett elemekkel szemben is fényes eredményt érhetett volna el.

Az ellenzéki szónokok közül nélkülöztük: *Deák* Miklós, *Dr Elekes* Dénes, *Dr Gyarmathy* Dezső, *Papp* Mózes és mások távolmaradását. Ha tényleg valódi komoly ellenállásra határozza el magát a vármegyei ellenzék, a munka-párti ebédből — *Tisza*-féle módszer nélkül — uzsonna, sőt vacsora is lehetett volna.

De hát még nincs elveszve Magyarország! A munkepárti ebéd nálunk is csak látszólag győzött! Az ellenzék szervezkedésével a pünköszt királyságnak azonnal vége szakad. Az összetartás folyton égetőbb szükségé is vált. Csak a vezért várjuk. A hazafias közkatonák azonnal felsorakoznak, mert nálunk a becsület erősebb a hatalmi kosztnál...

HIREK.

— **Gábor Áron**, a székely ágyúhős emléket július 2-án nagy ünnepélyességgel üjtotta meg ez évben is ősi Háromszékvármegye közönsége. Eresztvényénél az alkalmi beszédet Dr Nagy György volt székely képviselőnk tartotta és Dr Király Aladár altábornagy nyitotta meg az ünnepélyt. „A nemzetnek vissza kell térni a Kossuth Lajos, a Gábor Áron útjára — mondotta Dr Nagy György. A mozgósított abszolutizmus ellen köztársasági zászló alatt kell táborba szállania a nemzetnek. Ma már Magyarországon a magyar becsület, a köztársasági meggyőződés egyet jelent! A táborbászálásban elől kell járniok a székelyeknek. A mult kötelez! Gábor Áron népe hű lesz, hogy az maradjon is a nemzeti függetlenségben.“

— **Székely Dalegyletünk** dicsőséggel járta meg az országos versenyt és ezuttal is büszkéek lehetünk reá. A III. csoport 2-ik díját, egy nagy ezüst kanecót, ékes kövekkel kirakva, nyerte meg, amely a villamos r. t. I-ső díjának volt szánva. Tehát tulajdonkép tényleg az első díjat kapták és csak a Szövetség elnöke tévesztette el a zsűri határozatának kihirdetését és indokolatlanul tette második helyre. De így is nyolcadik helyen áll az ország 62 dalárdája között. Ez pedig fényes eredmény, melyet Horváth József karnagy és a székely dalosok megnyugvással vehetnek tudomásul.

— **Öngyilkos árvaleány**. Macskássy Róza 24 éves árvaleány e hó 4-én reggel Bikafalva—Székelyudvarhely között, a 334. sz. vasuti szelvényénél a vonat elé feküdt és a kerekek fejét a törzsétől, valamint balkarját is szétszakították. Az orvos-rendőri vizsgálatot Dr Ráczkői Samuel járási tiszti-orvos és Biró Dénes szolgabíró ejtették meg. Demeterné Vékony Mária bikafalvi lakos azt állítja, hogy a veszélyt a mozdonyvezető elháríthatta volna, de a kiabálást figyelmen kívül hagyta. A nyomozat folyamatban van.

— **Serlegavatás és jubileum** Dalegyletünk ma (vasárnap) este 8 órakor Barkóczy-nál társasvácsora keretében avatja fel ezüst kanecóját, melyet az országos versenyen nyert. Ezuttal adja át Dr Paul Árpád elnök a 25 és 15 évig működött dalosok kitüntető érmeit is ünnepélyes formában. Nagy János, Tamás Gáspár, Kassay József, Koronkay Ferenc, Potor Gergely és Benedek Géza már negyedszázad óta és Gegő József 15 éve tagja a Dalegyletnek. Az érdeklődő közönséget ezuton meghívja és szívesen látja a Székely Dalegylet.

— **Gyermek-gyilkosság**. Julius 4-ike rendkívül szerencsétlen nap volt Székelyudvarhelyt. Szerencsétlen volt nemcsak politikai, hanem társadalmi és gazdasági tekintetben is. Valóságos Isten veresége pusztított. A munkapárt kétségessé tette politikai tisztességünket: segítő társul ajánlkozott a legszegenyebbeket alkotmánytipráshoz. Határunkat, kertjeinket tönkretette a jégvihar. Öngyilkosságot követett el egy ifju leány. És mindezek mellett Csigér Jenő IV. elemi iskolás fiu flóbert-puskával halálosan megsebezte László nevű III. osztályos testvérét a mezőn. S mindez egy nap alatt, július 4-én történt a székely anyaváros körében. A kis Csigér László pénteken a vármegyei kórházban

kiszüvetett és a törvényszéki boncolás tegnap ejtették meg. Bizony „rossz idöket élünk rossz csillagok járnak“...

— **Székely Testvérek!** A védtelenek az üldözöttek, az igazságot szeretők, az emberbaráti eszméket, a közműveltséget terjesztők és azokért lelkesülni tudók rendíthetetlen előharcosa 17 és fél esztendőn át a »Székely-Udvarhely«. Sok igazságtalanságot visszavert. Sok gyalázatos visszaéléstől lerántotta a leplet. Mindig a mások előhaladásáért küzdött. Inkább a száraz, sokszor keserű kenyér mellett maradt, míg annyian bőséges kincsekben könyöklig vájkáltak, de kibontott zászlóját soha sem árulta el. Az ármány, az irigység, a rosszakarat ezer nyilait röpitették fejeje alattomosan. Számtalanszor életére törtek, de mindannyiszor üldözői voltak a vesztesek a megszegyenültek, mert az igazság fegyverei ellen hiába küzdenek a gonoszok. Ha ezek a közismert elvek, a »Székely-Udvarhely«-nek a tisztesség határain belül követett iránya lelkesíti továbbra is széleskörű olvasó közönségét. Ha azt akarják, hogy e vármegyének legyen egy igazán szabad, valóban függetlenségi organuma, úgy minél intenzívebb, minél hathatósabb pártolást kérünk, mert e lap ereje — a közönség leg-sajátabb érdeke, amelyet jövőben is szolgálni kíván. Kérjük tehát az előfizetés megújítását és a hatalom elnyomásával szemben az igazságot s becsületet hazafiságot hirdető lapunk támogatását és terjesztését.

— **Kinevezés**. A pénzügyi miniszter Thiry János segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a lugosi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségűl a XI. fizetési osztályba ideiglenes pénzügyi számtisztnek a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez nevezte ki. Az igazságügyi miniszter pedig Klein István Adolf székelykereszturi járásbírói irnokot jelenlegi állomása helyén irodatisztnek nevezte ki.

— **Áthelyezés**. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szabó Mózes homoródszentpáli és Pálffy Ákos datkai állami elemi iskolai tanítókat, valamint Benkő Irán benei és özv. Wladimirné Szyehla Gabriella nagymuzsalyai áll. elemi iskolai tanítókat kölcsönösen áthelyezte.

— **A munkepárti ebéd** — mint mondják — a városi polgárok közül Gáspár György és József, Major István, a szombathalvi kántor, Jakab János, Szemerjay Károly id, Czikmántori Albert irnok, Macskási Sándor, Sepszi Mózes eszmadia, Balázs János hentes és Fernengel Gyula vettek részt. Vajjon lesz-e utóze! (Beküldték.)

— **Egy ifju halála**. Kovács Ferenc második éves műegyetemi hallgató, gépészmérnök jelölt e hó 2-án éjfélkor hosszas, de a jövőbe vetett hittel és reménységgel viselt betegség után ifju életét befejezte. Az elhunytban Kovács Dániel ref. kollegiumi tanár, keresk. és ipariskolai igazgató s neje Zayzon Irma szeretett gyermeküket vesztették el. Az ismételtlen erős megpróbáltatásban részesült üzlők így kiáltanak fel: „Aggódva kérdezzük, irgalmas, jó Istenünk: Elégségesek-e a vallás szent igéi?“ A temetés nagy és mélyeséges részvét mellett, e hó 4-én délután történt meg.

A fővároson átutazóknak legalkalmasabb Aczél „Excelsior-szállodája“ mindkét pályaudvar közelében. Budapest legujabb és legmodernebb szállodája. Villamos közlekedés minden irányban. Szobák angol reggelivel naponta már 5 koronától kaphatók.

— **Tehén és üsződíjazások**. A vármegyei gazdasági egyesület ez év őszén, szopós borjas tehén, három és két éves üsződíjazást rendez, még pedig október 3-án Székelyudvarhelyt, 6-án Parajdon, okt. 13-án Homoródszentpálon. Díjaztatnak jó minőségű magyar erdélyi fajta állatok, melyekről tulajdonosaik a bíráló bizottságok előtt előjárásági bizonyítvány és marhalevéllal igazolják, hogy vagy saját tenyészetökből származnak, vagy legalább egy év óta tulajdonuk. Az ez évben már díjat nyert állatok újból nem díjazhatók. Összesen 900 K pénzdíj fog szétosztatni, ha megfelelő állatok állítatnak ki.

— **Nyári multság**. A székelyudvarhelyi cipész szakcsoport e hó 21-én (vasárnap) a Gergely-fele sósfürdőn, zárkörű nyári táncmultságot rendez.

— **Nyílt levél** Dr Heltai Ferenchez című közleményünk tárgyhalmaz és térszúke miatt, jövő számunkra maradt. Ugyszintén Gagyi Samu nyug. polg. isk. tanárnak is Gagyi Lajoshoz intézett néhány szava.

— **Értesítés**. Tisztelettel szíves tudomására hozom a mélyen tisztelt nagyközönségnek, hogy a nyári idényre a legujabb férfi és női divatújdonságok: kalapok, ruhaszövetek férfi és női felöltök dus választékban raktárra érkeztek és a legjutányosabb árakban rendelkezésére bocsátom. Mindenkinék saját érdekében ajánlom szíves megtekintését szükségletei esetén. Tisztelettel: SZENKOVITS JÁNOS utóda.

— **Olcso és szép kiadása róm. kath. imakönyvek** színes képekkel diszitve, a győri és pécsi egyházmegyei hatóság engedélyezésével, gyönyörű választékban kaphatók Betegh Pál könyv-, zenemű-, papiros-, író- és rajzszertüzetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

Méhészet.

A méhészegyesületi vándorgyűlés iránt megnyilvánult érdeklődés s a kedvező szép idő következtében igen szép sikerrel zajlott le f. évi jun. 29-én Szentkeresztbányán a méhészeti vándorgyűlés. Nem csak a tagok nagy számban való felvonulása, de a minisztérium, erdélyrészi kirendeltség, erdélyrészi méhészegyesület képviseltetése is nagyobb fényt és fontosságot adtak a gyűlésnek. Szentkeresztbányán pedig Lánckzy József és neje, valamint Berényi Margit a telep agilis tanítónője mindent elkövettek, hogy a vándorgyűlés napja ünnepszamba menjen a lakosságnak. A gyűlésen részt vevők Homoród-fürdőn csatlakoztak s a bányatelepen felállított díszkapunál Lánckzy Józsefné és Elekes Nándor löveter jegyző üdvözölték az érkezőket. Krenedits Ferenc min. titkár, a földművelésügyi minisztérium kiküldöttje válaszolt, megköszönve a szíves fogadtatást. Innen Lánckzy József lakására vonult a társaság, hol a szíves házi gazda magyar vendégszeretettel látta vendégül a gyűlés tagjait. Az elköltöt! 10 órai után a gyakorlati méhészeti munkát végezte Derzsi Samu, Gál Imre pedig a méhészeti gépek és eszközök helyes alkalmazásáról és kezeléséről tartott előadást Janecsek József pedig több fényképfelvételei eszközökt. Az előadás végzetével a gyűlés vette kezdetét. Lányi Imre elnök megnyitója után több tag felszólalásával lelkesen foglaltak állást a székelyudvarhelyi áll. faiskola áttelepítése ellen s megkeresik a vármegye főispánját, orsz. gyűlési képviselőit az ügy támogatása végett. Elfogadták az elnökségnek a kolozsvári orsz. kongresszus és kiállítás ügyében tett támogató intézkedéseit, s azokon többen részt vesznek. Demeter Miklós előadása nyomán megállapodásra jutottak a kedvezőtlen időjárás alatt a méhesaládok kezelése és gondozását illetőleg, valamint érdekes vitát provokált Balázs János „Népies méhészet“ címmel tartott előadása is. A vitákban Dr Balázs Ferenc, Gál Imre, Székelyhidvi Viktor, Krenedits F. és Tóth János vettek részt.

Krenedits F. javaslatára a méhesgazdaság megosztásáról vándor méhészetet alapítanak, hogy a havasi gazdag flóra kiaknázható legyen. A vándorgyűlés emlékére 10 drb mézelő fának a tavasszal való elültetését határozták a telepen, a határozatot mindazon községekben végrehajtják, hol az egyesület vándorgyűlést fog tartani. Végül a himnusz elénekülésével Lányi elnök a gyűlést bezárta. Gyűlés után a vasgyár meglekintésére indultak, amit a közebed követett, hol számtalan értékes pohárköszöntő hangzott el. Délután 5 órakor indultak vissza a méhészek, kísérve az egyesület vendégeit, kik aznap este vissza utaztak székhelyeikre.

Ne feledje el, hogy

hirdetéseink gondos átolvasása önnek valószínűleg *hasznára lesz*. Aki nálunk hirdet, annak sikere van. A hirdetés szövegezésében szívesen segítünk. Hirdetőinknél történő bevételekénél és megrendelésénél a **SZÉKELY-UDVARHELY** c. ujságo felelősen szíveskedjék.

7423—912. sz. tkvi.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügyminiszter 1906 évi július 6 an 14144/906 sz. alatt elrendelte, hogy az sz. udvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság hoz tartozó *Farcád* község telekkönyveiben felvet mindazon ingatlanokra nevezve, a melyekre az 1886-29. az 1889 évi 38 t.c. és az 1891 XVI. t.c. a tényleges birto kos tulajdonjogainak bejegyzését rendelik, az 1892. 29 t-cikben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése föganasítottassék.

E célból a helyszíni eljárás *Farcád* községben 1912. évi szeptember hó 23 án fog kezdődni.

1. Ennél fogva felhivatnak mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadolt előterjesztést kívánnak tenni hogy tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnap kezdődő eljárás olyama alatt jelenjenek meg és azt előterjesztéseket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. mindazok, akik valamely ingatlanokhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekezelésére alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. XXIX. t.c. 15-18. és az 1889. XXXVIII t.c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az a ruházó tkvi tulajdonos az a ruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekezelésére engedélyét nyilatnitsa mert különben jogaitak ezen az uton nem érvényesíthetik.

3. és azok javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog. vagy megszüntettség jogvan nyilvankönyvileg bejegyezve ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a helyegmentesség kedvezményéről elesnek.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Székelyudvarhely. 1912. jun. 26
Bella Kálmán s. k. kir. törv. széki alb.
A kiadmány hitelül:

DÓSA tlv. vezető.

80 hold tagosított birtok Héjasfalván eladó. A terhek átvételével kevés pénzzel megvehető, jutányos árban. Esetleg Székelyudvarhelyt egy nagyobb birtokkal elcserélhető. Értéstitést ad: ifj. Orbók Lajos Medgyes.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi boragykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Székelyudvarhelyi Kerületi munkásbiztosító pénztár.

2279—1912. szám

Pályázati hirdetmény.

A székelyudvarhelyi ker. mb. pénztár igazgatóságának 1912 június 28-án tartott ülésében hozott határozatából folyólag 1912. július 30. napjának déli órájáig terjedő határidővel:

egy 1600 K fizetéssel 480 K akpénzzel javadalmazott kezelőtisztii állásra pályázatot híreztünk.

A pályázati kérvények ezen határidőig a székelyudvarhelyi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatóságához címezve ennek irodájában nyújtandók be. A magyar nyelvben saját kezűleg írt és aláírt kérvényhez a pályázók életkorukat, magyar állampolgárságukat, iskolai előképzettségüket és eddigi működésüket igazoló okmányokat becsatolni kötelesek, megjegyezvén, hogy a pénztár szolgálatában állanak csak teljes kora, de 40 évnél nem idősebb egyének alkalmazhatók. Azokra, kik már a pénztár szolgálatában állnak, a teljesborúság előfelvéte nem kívántatik meg; a 40 éves korhatár alul pedig a pénztár igazgatóságának előterjesztésére az Országos Pénztár felmentést adhat.

Kötelesek továbbá a pályázók hatósági bizonyítványával igazolni, hogy teljesen egészségesek. Ha a megválasztott esetleg magyarul nem tud csőd vagy gondnokság alatt áll, nyereségvágyból elkövetett büntett miatt jogerős bírói ítélettel elmarasztaltatott, hivatalvesztésre vagy politikai jogainak felüggasztéséről szóló ítélet hatálya alatt áll, az alkalmazás semmis a az így tévesen alkalmazottnak a pénztárral szemben (a szolgálati viszony azonnali megszüntetéséből kifolyólag) semmiféle kártérítési igénye nincs.

A pályázótól megkívántatik a ketős könyvitelben való teljes jártasság s annak igazolása, hogy mar, mint önálló működött.

A pályázatra kiirt állás betöltésénél első sorban azok vétetnek figyelembe, kik már valamely mb. pénztár szolgálatában állottak.

A megválasztott egy évi próbaszolgálat és a szakvizsga letétele után fog véglegesíteni A próba-idő alatt 3 havi felmondással a szolgálati viszony mindkét részről bármikor felbontható. A megválasztott állását azonnal elfoglalni tartozik és a székelyudvarhelyi mb. pénztár mindenkor érvényben levő szolgálati, fegyelmi és illetmény szabályzatát magára nézve kötelezőnek elismerni kötele.

Székelyudvarhely, 1912. jul. 1-én.

GABOR ZSIGMOND

elnök

VAGNER

igazgató.

Molnártanonoknak

17—18 éves fiut *fizetéssel* azonnal felvesz **Fabián József** gőzműmalmához Székelyudvarhelyt.

Czell Frigyes

és Fiai

bortermelők és bórnagykereskedők
Medgyes.

Legjobb beszerzési forrás természetadta valódi erdélyi hegyi borokban. Hordókban és palackokban. Kitűnő sajáttermés és vörös borok.

Uj bérlo. Ujjáteremtett, uj rendszerrel kezelt fürdő!

Uj vendéglős: özy. Bodrogi Sándorné kitűnő konyhájáról híres székelyudvarhelyi vendéglősné.

HOMORÓD-GYÓGYFÜRDŐ!

A Continens legerősebb szénsavas alkalis, vas-, gyógy-, ivó- és fürdővízeivel. Modern fürdővé alakítva. Uj rendszerrel, uj kezekbe került. — Fürdőidény: július 1-től augusztus 31-ig, földény. Gyönyörű völgyben, nagy fenyvesekkel borított hegyek között 720 méterre fekszik a tenger színe felett. Magaslati gyógyhely — 3 ivó, 2 fürdő forrással! — Saját kocsi, fiakkerek, később **automobil** közlekedés.

Orvosiilag ajánttatik páratlan eredménnyel: sápkör, vérszegénység, ideggyengeség, neurasthenia, görvélly, légzőszerveknek, hólyagnak, hüvelynek hurutos bántalmái; fehérfolyás, női altesti bajok, rendetlen fájdalmas havazás. Méheltájítás és ezekből származó magtalanúság, gyermektelenség. Vesebajok, általános női és férfi gyengeségek ellen. Erősített szénsavas fürdő **Szívajok**, vérkeringési zavarok, csusz és köszvényenél bámulatos, sőt biztos hatása. Hivatalnokok, tanítónőknek, szellemi munkával foglalkozóknak, kimerülteknek, lelkiileg kifáradtaknak, tüdőlére, megújodásukra kitűnő hatása a fenyves aetherileg tiszta levegő és ivóvíz. Fürdőorvos DR SZABO ENDRE ur. — Lakik a Kossuth-villába. Kiránduló helyek: Ilona völgybe, Lobogó fürdőre, Szentkeresztbányai vashámorhoz, Király, Dobogó, Hargitai-büdös, hargitai-lyiget fürdőkhöz, a Hargitára stb. helyekre. Pisztrang halászat! Fenyvesek között több kilométer hosszú árnyékos séta utak. Kaszinó, olvasó terem. Tennisz pályák, kugli, torna, ringli spiel, amerikai hajóhinta, Táncanítás. Róm. kath. kápolna, ref. és unitárius istentiszteletek. Népiünnepélyek, szépség- és tánc stb. versenyelek. Kitűnő zenekar naponta kétszer. Tézene **Környé János** székelyudvarhelyi kitűnő cigányprimas 14 tagu zenekarával. **szobák** árai: 1 K 50 fill. 2 K, 2 K 50 fillér. Erkölyes nagy szoba, beburorozva 5 K, ágynemű nélkül, melyet előre bejelentve bérelni lehet. **Fürdők**: hideg 40 fill., meleg 1 korona. Elő- és utóidényben 50 százalék árengedmény. — **Vendéglős**: özy. Bodrogi Sándorné, a székelyudvarhelyi kitűnő, jó és olcsó konyhájáról, jó borairól híres vendéglősné kezelésében lesz **Olcsó árak. Egy ebéd** (kettőnek elegendő) naponta 3 tál étel, csütörtök és vasárnap 4-féle) házhöz vive 2 K 60 fillér. Posta, távirat, házár, fűszeres bolt, pék, fodrász, fényképész, cukrászda, fuvarosok kirándulásokra, vasuton naponta 3 érkező vonat. **Kocsi** megrendelendők nálam. Másfél órai kocsi ut szép erdősi hegyen át. Szobák előre ki veendők, már most sűrűsöen megrendelendők, mert sok az előjegyzés. Szobánként 20 korona előleg küldendő. Felvilágosítás- és prospektussal készségesen szolgálók.

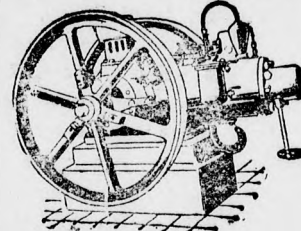
Nagyszlymosi **KONCZ ARMIN** gyógyszerész és föld-birtokos, a Homoród-fürdő bérloje, Lobogó-fürdő tulajdonosa, Székelyudvarhelyt.
Tessék e hirdetést kivágni és eltenni, mert csak kevésszer jelenik meg.

Szobák, lakások, júlini 1-ső idényre azonnal s előre megrendelendők, mert sok az előjegyzés. Kiadó szobák száma nár keves. Szobánként 20 korona előleg küldendő. Uj vendéglős!

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok 15—150 lóerőig :: erőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemet biztosítják. Üzemkölség léoerőnkén 1—2 fill. Alendően zavartalan üzem! — Penrügyöri felügyelet nélkül! Egy szerülkezes! Sok szaz gep üzembent!

Költség vetése és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa betétitársaság

motorgyári fióktelepe

Budapest, VI. ker. Váci-körut 59 a.lb

XXXXXXXXXXXX

Névjegyek,

Meghívók,

Eljegyzési

és ESKÜVŐI

valamint **gyász-**

jelentések

ugyszintén mindenféle

könyvnyomdai és

könyvkötői mun-

kálatok izléses ki-

vitelben, gyorsan és

pontosan készülnek

Betegh Pál

könyvnyomató és könyv-

kötő-intézetében.

XXXXXXXXXXXX

ÉLETKÖNYVE

állandó házi orvos. Ingyensz gyógy mód: tifusz, kolera, toroklob, rüh, vérhas, mindenféle himlő és vörheny, orbanc, bujakór, szamárhurut, agy-, tüdő-, szív-, gyomor-, méh- és bélguladás, vesemáj-, lép-, hólyag bajok, skrófula köszvény, csusz, nyavalyatörés, aranyér, gutaütés, nehéz sebesülések, vérszegénység, vízkórság, szárazbetegség (tuberkulózis), torok- vagy mandolagyladás, gyomorkatarus, örülés stb. el- len. Irta: **DERZSI JÓZSEF**. Az E. M. K. E. — tekintélyes orvosok ajánlata — népkönyvtárai részére 100 példányt elfogadott. Ára .. 3 korona. Kapható: ..

Betegh Pál kiadónál Székelyudvarhelyt és valamennyi könyvkereskedésben.

Betegh Pál könyvnyomató és könyvkötő-intézete Székelyudvarhely